

БРОЈ 10 ЛЕПТА

„Народ“ излази свакога дана по подне.
Штампарија се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Ђ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

ЦАР КАРЛО О МИРУ

Одговор Аустро-Угарске на Папине предлоге за мир дословно гласи овако:

Свети Оче,

Са дубоким поштовањем и искреним узбуђењем сазнали смо за ваш нов корак, који је Ваша Светост, вршећи свету дужност, коју јој је Бог поверио, предузела код нас и код осталих зарађених држава у племенитој намери, да доведу народе до споразума, који ће им донети мир.

Захвална срца ми смо дочекали овај нов доказ очинске бриге, коју сте ви увек имали према свима народима, без разлике. Ми из дубине душе поздрављамо позив, који је Ваша Светост упутила владама зарађених народа.

За време овог сурогог рата, ми смо увек управљали своје погледе према Вашој Светости, као према највишој личности која, по високој мисији, стоји изнад свих земаљских ствари и захваљујући високом вашем схваташњу дужности, које лебди над свим зарађенима и које је изнад сваког утицаја, може да нађе згодан начин за остварење наше сопствене жеље за трајан мир, частан за све.

Од како сам дошао на престо мојих предака, потпуно свестан своје одговорности о судбини аустроугарске монархије, ја нисам никада губио из вида велики циљ, да мојим народима дам што пресва добра, која мир доноси. Кратко време после мог доласка на управу, пало ми је у део да, заједно са мојим савезницима, предуземим један корак за часан и трајан мир, какога је схватио и припремио мој велики претходник, цар и краљ покојни Фрања Јосиф.

У престоној беседи, коју сам изговорио приликом отварања аустријског парламента, ја сам изразио жељу, да ми тражимо мир, који ће у будућности сачувати народе од срџбе и од жеље за осветом и који ће сачувати генерације од употребе оружане сile. За то време наша

заједничка влада, у више поновљених и хитних манифестија, које је цео свет знао, показала је моју вољу и вољу народа аустроугарске монархије, да се прекине са проливањем крви миром, оваквим, какав је предложила са- ма Ваша Светост.

Срећан, што видим, да моје жеље текже истом циљу као и жеље Ваше Светости, ја сам Ваше предлоге подвргнуо дубљем испитивању, који су довели до резултата који одговарају практичним и конкретним схваташњима Ваше Светости.

Са енергијом дубоко укорењеног уверења, ја поздрављам главне идеје Ваше Светости, да будућа организација света треба да почива на искључењу оружане сile, на моралној снази права, на суверенству правде и на међународном споразуму. И ја сам пун наде, да ће човечанство, развијајући осећање права, бити морално препорочено, зато ја делим идеје Ваше Светости, да би преговори зарађених држава могли и требали да доведу до сагласности, како би се знало, како би се могло смањити једнако, симултано и постепено, у тачно утврђеној мери, разоружање на мору и на суви и у ваздуху, и како би се широка мора која, по праву, припадају свима народима на земљи, могла ослободити од господарства и хегемоније појединача и отворити мора на начин, да она буду подједнако на расположењу свима.

Увиђајући потпуно, колико су ради закључења мира важна средстава, која предлаже Ваша Светост, да се међународни сукоби подвржавају обавезној судској арбитражи, готови смо да уђемо у преговоре о предлогима Ваше Светости. Ако се, као што ми желимо из свега срца, међу зарађеним странама треба да дође до споразума, који ће остварити велике идеје и огарантовати аустроугарској монархији увећање безикаквих пре прека у будућности, не може бити тешко доћи

најзад и до духовне једнакости и, с обзиром на узајамне животне потребе, и до задовољавајуће одлуке и у другим питањима међу зарађеним државама.

Ако народи, сагласно предлогима Ваше Светости, уђу у узајамне преговоре, моћи ће да се створи трајан мир. Тада ће моћи да сествори потпuna слобода на широком мору и да се избегну тешке материјалне жртве. Отвориће им се нови извори благостица.

Будући инспирисани овим осећањима умерености и помирења, ми видимо у предлогима Ваше Светости основицу за преговоре о трајном и правичном миру за све, и желимо живо да се и наши данашњи непријатељи одушеве истим идејама.

Ради тога, ми молимо Свемогућега да благослови дело мира који припрема Ваша Светост. Имамо част назвати се покорним сином Ваше Светости.

Карло.

ЗВЕЗДИЦЕ

У једној овдашњој продавници потреба за српским светом, свакога дана купује једна жена по килограм чоколаде. — Свакако да је због тога и појевтина чоколада у улици где тада станује.

Пошто је два пута покушавао да се на српском језику објасни у нашем конзулату, један господин, Србин, дошао је трећи пут са тумачем!

Гарантуа

КРАТКЕ ДЕПЕШЕ

Женева. — Министар спољних послова у Мађарској, др. Грац наставио је економске преговоре са делегатима немачким. Векерле се привремено примио за министра финансија, док преговори са гувернером Мађарске Банке не буду завршени.

Рим. — На румунском фронту погинула је јуначки једна жене, Катарина Теодорић. Она је ушла у војску као добровољац још од почетка рата с Аустријом и учествовала у свим борбама, па је и рађена два пута. Храброшку је достигла до чина потпоручника.

Ротердам. — Јутрос је стигла у Ротердам једна група од 129 немачких војника бегунаца.

СПОРАЗУМНИ РАД

Париз, 20 септ.

Данас се тврди, да су Корнилов и Керенски радили заједно, па да је, по наредби Провизорне владе, бивши генералисим био кренуто трупе на Петроград против максималиста. Из Петрограда телеграфишу »Матену«, да су открића Савинкова и Филоненкова о завери Корнилова изазвале велику сензацију. Излази, да он није радио по својој личној иницијативи него по плану, који је добио на вишем месту у циљу да се спасе држава и слобода од диктатуре екстремиста.

ПРОТИВ АГЕНТА

Лондон, 21 септ.

Дописник «Дејли Мел» јавља из Њујорка, да америчка влада намерава да предузме наорочите мере против немачке пропаганде у јужној Америци. Немачка је до сада, код великих јужно-америчких предузећа, која су у већини случајева основана капитализма немачким, налазила грдне суме новца, које су биле потребне да се ефективно развије борба, коју је пропаганда водила, а која је била организована у Берлину.

Добит од ових предузећа износи годишње око 250 милиона франака. Америчка влада гледаје за то да паралише акцију ових великих предузећа на тај начин, што ће забранити сваки извоз угља за Јужну Америку. Паће, које

плове за рачун тих кућа, под оваквим условима, неће моћи више изаћи из аргентинских пристаништа; а немачка влада биће онда лишена једне велике финансиске помоћи, какву за њу представљају приходи ових јужно-америчких предузећа.

ПРЕД ПОЛАЗАК

Париз, 21 септ.

Гоњења у Белгији достигла су врхунац. У Бругу покупљени су сви људи од 14. до 61. године и напети су да раде за немачку војску.

Немачка жандармерија врши праве потере по вароши. Људи се хапсе на улицама, код кућа и по кафана. Професори, лекари и свештеници уклоњени су. Општине су добиле наредбу, да смање персонал за 75 процената, како би што више лица остало на расположењу завојевачу.

ГЕНЕРАЛ АЛЕКСИЈЕВ

Петроград, 21 септ.

Генералисим Керенски издао је једну наредбу, у којој истиче изврсне услуге генерала Алексијева, чија је заступајућа служба што је покрет генерала Корнилова завршен без проливања крви.

Керенски је усвојио оставку генерала Алексијева на досадашњи положај и ставио га на расположење Провизорне Владе. У наредби се каже, да ће се његово велико искуство и скористити за војне операције.

На британском фронту

Немачка штампа прича, да је криза у ефективима потпуно непозната ствар за њихову војску. Међутим постоје несумњиви докази, да је то велика неистина. На многим секторима снага појединих чета осцилира између 40 и 60 људи. Да би се доскочило недостатку у људству, свака чета је појачана са два митраљеза а исто тако и баталјонска митраљеска одељења. Пријетиће се, може бити, да немци, знајући важност и надмоћност машинског оружја, увое га постепено и колико је то могуће у пешадију, а па тај начин добијају један претек у људству од кога образују нове јединице. Али ова примедба апсолутно била без икаквог основа, пошто одељења за обавештајну службу, већ више месеци, и су констатовала на фронту појаву никакве нове јединице. Оно што још боље показује, да је овај начин најбољи од противничке, те је особито важно да се она раздели на разне фронтове, у оној срамери, у којој је распоређена и снага противничка.

Пошто је на првом објавила, да је долазак Американаца у Француску блеф, немачка пропаганда сад се латила другог оружја. Не могу-

ју пописи се не враћају.

Огласи и белешке на плаћају се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

да одрже више ову тезу, која се очигледно противи стварности, Немци сада објављују у новинама како су се људи из старог и новог света где год су дошли у додир, сукобљавали и свађали и како се најчешће ови сукби запиршавали крвавим тучама. Не само да у овим причама нема ни трунке истине, већ је слога међу енглеским и америчким војницима најидеалнија.

Амерички војници раде мирно на целом овом фронту, а не уз рапе са својим енглеским друговима, и до данас није било ни једне ружне речи међу њима. На против, Американци, који су предмет особите пажње, свакога војника енглескога поздрављају најљубазније у сусрету и, ако се тако може рећи, чак претерују у љубазности и учтиности, те људи просто не могу да их се нахвале.

ЗАВАРАВАЊА

Цирих, 21 септ.

Волфова Агенција јавља, да се, после јесењих борба, може очекивати опште примирје на свима фронтовима, како би се преговарало о миру. Истагенција јавља, да ће ово примирје предложити Папа и испански краљ.

КРИЗА У ШВЕДСКОЈ

Штокхолм, 21 септ.

Министарска криза је неизбежна, и према томе политичка ситуација је врло озбиљна. Шведски краљ Оскар консултовао је све шефове странака из проните скupштине. Изгледа, да ће за председника новог министарства бити наименован г. Брангинг. Предвиђа се велика промена у шведској политици у корист Споразума.

НОВИНЕ У РАТУ

Париз, 21 септ.

После забране „Боне Руже“, дошао је на ред и трећи нацистички лист,

„Ле Пен“. Директор тог листа Дабари напустио је његово уређивање због тога, што су му акционари, којима лист припада, препоручили да буде умеренији у чланцима и у опште у политичком уређивању листа. Оставка Дабареа потекла је још и због кампање, коју је против њега водио Леон Доде.

Са г. Дабари напустио је редакцију и г. Виктор Баш.

Да би се листу „Ле Пен“ дао мало више патриотских изгледа, понуђено је уређивање листа капетану Видалу.

ВАРВАРИ

Рим, 21 септ.

Друштво „Сетите се!“ у Паризу, припрема изложбу, у којој ће бити изложене слике и фотографије зверстава, која су починили Аустријанци и Немци за време овога рата, као и справе које су га то употребили. Председник овог друштва је г. Жан Рашлен, а почасни председници су г. Дибо и Дешанел. Италија ће такође учествовати на тој изложби са богатим материјалом, која је Италијански Институт брижљивоскупио. Уз справе које су Аустријанци употребљавали код рањеника и ратних заробљеника, биће и једна богата колекција фотографија оштећених и порушених италијанских споменика за време варварских непријатељских напада на отворене вароши.

ОПАСАН ШТРАЈК

Буенос Аирес, 21 септ.

Штрајк железнничара почње да добија врло опасан карактер. Штрајкачи су заузели возове, који преносе трупе, отели телеграфе и динамитом бацали у ваздух један мост. Послата су појачања у Розарио. Директори енглеских и француских железничких пруга у Аргентини предвиђају потребу обуставе рада.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Јак артиљеријски двобој на обема обалама Мезе, нарочито у области северно од коте 344, где су били и јачи сукби патрола.

Западно од Наварена француска оделена упала су у немачке ровове, разорила су заклоне и довела неколико заробљеника. Други испад у области Каске такође је дао добре резултате.

Источна војска. — Доста јака артиљеријска активност у пределу Љумнице и укључују Црне. Једну јаку бугарску патролу одбиле су грчке трупе, северно од Битола.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Јутрос рано непријатељ је јако бомбардовао наше положаје између Хамлетове Куле и шуме Полигон, а убрзо затим пешадија је напала. Наша артиљерија отворила је јаку ватру и непријатељски напори, на

дан непријатељски балон за осматрање.

РУМУНСКИ КОМИНИКЕ

Синоћ није било пешадијске акције. Пушкарање патрола. Преко дан је била слаба пешадијска ватра и слабо артиљеријско дејство.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Синоћ је непријатељ напао наше положаје на западним падинама виса Сан Габријел. Напад је потпуно пропао. Уништена је једна јуришна чета, а батаљон за њом дочекали смо ватром наших батерија; наша одељења напала су га и растерала. Заробили смо 1 официра и 79 војника. На фронту Бајнзице задобили смо, за време успешних патролних извиђања, неколико заробљеника и 3 митраљеза.

У току дана једна наша ескадрила бомбардовала је жељезничку станицу Грахово.

Прошле ноћи извршили смо два узастопна лета над Полом и бацили 4 тоне пројектила на војне објекти и јако их оштетили. Наши авијатичари оборили су два непријатељска аероплана северно од Ауце и у близини Полменеца.

НОВИНСКИ КРАЉ

Њујорк, 21 септ.

„Њујоршка Трибуна“ почела је данас да објављује серију сензионалних чланака под насловом: «Ко је против Америке?»

Прави чланак погађа В. Р. Хирста, краља америчког новинарства и сопственика око 60 листова разне вредности.

«Један од највећих поборника немачке пропаганде, вели „Њујоршка Трибуна“, јесте Вилијам Рендолф Хирст. Г. Хирст сматра себе и назива себе великим патријотом; он се хрсти браноцем заставе, апостолом американизма.

Међутим то је само парадно државље. У ствари он подлежи друкчијем схватању, које се очито показало у свима његовим листовима. Хирст ради за Кајзера а против Америке.»

«Трибуна» објавља, да ће у идућем чланку извести начине, на које је Хирст драждо Америчане против Савезника.

ПОЉСКА ЛЕГИЈА

Цирих, 21. септ.

Приликом превоза Пољске Легије дошло је до врло озбиљних нереда, као је легија стигла у Пшемисл, избила је побуна. Први четврти пук растурени су. Остатком легије командују Аустријанци.

УТЕШНЕ ВЕСТИ

Њујорк, 21 септ.

Др. Филип Њутн, глајени лекар америчке амбуланте у Русији, по повратку из Петрограда, изјавио је у једном интервју:

„Морал и дисциплина у руској војсци поправио се у тој мери, да ће она моћи, преко зиме, да држи приковане на руском фронту најмање милион и по сатици Немаца.“

ЕТО ТИ САД!

Цирих, 21 септ.

Немачки социјалистички листови жучно нападају посланика Ерцбергера, и тврде, да је говор, који је овај посланик центра држао пре кратког времена у Бибереху, веома издавајнички, и да би га за то требало извести пред суд.

ВЕЧИТО ИСТИ

Цирих, 21 септ.

Максимилијан Харден изјавио је, на једном јавном склопу у Берлину, да је он убеђен да би мир могао бити зајачен још ове године, кад би Немачка формално изјавила да неће задржати ни стопу белгијске земље.

Харден уверава још, да би немачки народ могао сам да одлучи о својој судбини.

ДОГАЂАЈИ

ВЛАДА У СОЛУНУ

У току јучерашњег дана министарски савет је држао седнице и пре и после подне. На седницама је решавано о текућим питањима.

ДИПЛОМАТСКЕ ВЕСТИ

Француски пуномоћни министар на нашем двору, г. Боп, наименован је за пуномоћног министра прве класе и премештен у Пекинг.

На његово место постављен је г. од Фонтенаи, досадашњи пуномоћни министар у Арбанији. За отправника послова у посланству у Арбанији постављен је г. Жилбер, досадашњи саветник амбасаде у Берну.

ЉУБОМИР С. САВИЋ

У Ивањици умро је у јуну месецу Љубомир С. Савић, бивши сарадник Радничких Новина, и познати социјалистички агитатор. Био је добар човек, поштен и честит политички радник.

САОПШТЕЊЕ

Наредбом начелника штаба Врх. Команде од 8 овог м-ца тачно су регулисана сва питања о кореспонденцији са крајевима под Аустријом и Бугарском, као и о шиљању новца. Према томе, саопштења и објаве које су раније дате престају даље важити.

Из Обавештајног Бироа Српског Црвеног Креста у Солуну.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ЖЕНЕВА. — Сви аустро-угарски министри држали су јуче у Бечу једну ванредну седницу. Тој седница, „Наје Фраје Пресе“, придаје нарочито велику важност. Она верује, да ће на њој Конрад фон Хецендорф изложити опасну војну ситуацију на италијанском фронту.

ЦИРИХ. — „Берлинер Тагеблат“ јавља да је канцелар Михаелис предузео врло енергич-

не мере, да угуши агитације Патриотске Лиге која, уз помоћ неких званичних кругова, ратује против већине у Рајхстагу и против шефа владе.

ЛОНДОН. — Чописник „Дејли Њујс“ из Петрограда јавља, да је лист Максима Горког „Нови Живот“ који је забрањен, почeo да излази под именом „Слободан Живот“.

ЦИРИХ. — Јављају из Ротердама, да Холандија није расположена да прода лађе, које се налазе у Сједињеним Државама. Џемантује се вест, да су холандски закупци примили пойду за куповину.

ЛОНДОН. — Према једном телеграму из Вашингтона, тајношни бугарски посланик демантује гласове, да је бугарско посланство обавештавало Берлин о свему, што се ради у Сједињеним Државама.

МАДРИД. — Председник владе Дато изјавио је, да влада није још донела никакву одлуку о укидању ратног стања. Он је рекао, да ће се општински избори извршити најмирије.

БЕРН. — Јављају, да јапанска влада намерава да објави преко штампе нека сензациона документа о маневрима Немачке да још од 1914 учуће Јапан у сукоб са Кином, Америком, Мексиком и Енглеском. Интервенција Америке, као и побољшање става у Мексику, допуштају да нас Јапану да не буде више резервисан.

ПАРИЗ. — Рибари, који су дошли у Персијан из Кореје у Шпанији, тврде да је један немачки сумарен потопљен од једног јапанског торпиљера.

ЦИРИХ. — Полиција је ухапсила једног Немца, који је ухијунисао за рачун Немачке. Он је спроведен у Лозану, где има у затвору и других немачких шипијуна.

БЕРН. — Мађарски листови оштро осуђују министра привреде и министра унутрашњих дела, што су потпомагали извоз велике количине хране у Австроју. Министрима се пребаџају да су од тог посла имали велике зараде.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

20. септембра пушкарање и обострана артиљеријска ватра. У току ноћи, у реону Сокола, покушај непријатељске јаче патроле, да се приближи нашим рововима, спречен је нашом ватром.

МАЛИ ОГЛАСИ
ПИВНИЦУ и РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

Отворили смо понова после пожара и снабдили је пићем и правом српском кујном. Рест